

RAPPORT: KVOTERINGSSMOCKAN

SÅ DRABBAR DE RÖDGRÖNAS
FAMILJEPOLITIK SMÅBARNSFÖRÄLDRAR

1. SAMMANFATTNING

Om de rödgröna vinner valet kommer kvoteringen av föräldraförsäkringen öka. Samtliga rödgröna partier (Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet och numera även Centerpartiet) förespråkar sedan hösten 2025 en kraftigt ökad tvångskvotering av månader. Det potentiella parlamentariska stöd som saknades för mer kvotering efter valet 2018 existerar nu, och ett minimumscenariot innebär att minst tio månader av föräldraförsäkringen öronmärks. Därtill vill en majoritet av det potentiella regeringsunderlaget – S och V – på sikt genomföra en fullständig 50/50-individualisering av försäkringen.

Konsekvenserna av en sådan reform väntas bli kännbara för stora grupper föräldrar. Beräkningar baserade på det senast utredda rödgröna kvoteringsförslaget visar att familjer med en medianlön kan förlora ca **4 360 kronor i månaden** i föräldrapenning.

Kristdemokraterna vill istället se en fri och förlängd föräldraförsäkring som kombinerat med stärkta pensioner för främst kvinnor ger familjer valfrihet och fler möjligheter att vara hemma med barnen under den första viktiga småbarnstiden.

2. BAKGRUND

Den första pappamånaden infördes av den borgerliga regeringen 1994 som en del av en familjepolitisk uppgörelse där vårdnadsbidraget ingick. Sedan dess har de rödgröna strävat efter ökad kvotering och vid varje maktskifte så har kvoteringen ökat.

Den andra kvoterade månaden infördes av Göran Persson 2002 och den tredje infördes av Stefan Löfven 2016. Detta har successivt minskat valfrihet för familjer.

Inför valet 2018 tog den rödgröna regeringen fram en utredning som syftade till att ytterligare öka kvoteringen genom en tredelning.

Efter valet 2018 fanns dock ingen riksdagsmajoritet för ytterligare kvotering då de rödgröna nu samlade majoritet enbart med stöd av Liberalerna och Centerpartiet, det så kallade Januariavtalet.

Kvoteringsfrågan har sedan dess varit bortglömd i debatten blockerad av bristen på parlamentariska stöd.

Så är det inte längre. Sedan hösten 2025 står alla de rödgröna partierna för en radikalt ökad kvotering av föräldraförsäkringen. De vill alla minst fördubbla kvoteringen. Om de rödgröna vinner valet kommer de utsätta Sveriges familjer för en *Kvoteringsmocka!*

3. DEN RÖDGRÖNA KVOTERINGSSMOCKAN

SOCIALDEMOKRATERNA (S)

S verkar sedan år 2015 för att föräldraförsäkringen långsiktigt ska bli helt individualiserad, det vill säga tvångsdelas 50/50 mellan föräldrarna. Detta har antagits som långsiktigt mål utan att ange en specifik tidsplan för dess införande. Ett delmål fram till dess är en tredelning av försäkringen. S benämner detta som "[Individualiserad föräldraförsäkring](#)."

Magdalena Andersson har själv uttalat sig i frågan, även om hon under innevarande mandatperiod valt att inte ta strid i frågan. Detta har med stor sannolikhet att göra med frågans impopularitet hos en tydlig majoritet av svenska folket och därmed av en rädsla för att avskräcka potentiella väljare.

Magdalena Andersson slog dock fast sin linje i slutet av 2021:

["Föräldraförsäkringen är en väldigt konstig konstruktion. Den är fantastisk men konstig. Jag ger inte min sjukpenning till min man. Inte min a-kassa eller arbetsskadeförsäkring. Varför ska han kunna ge sin föräldrapenning till mig? Förra mandatperioden genomförde regeringen en tredje öronmärkt månad i föräldraförsäkringen. Det var ett viktigt steg men nu är det dags att ta kampen för en helt individualiserad föräldraförsäkring!"](#)

Denna åsikt delas av ordförande för S-kvinnor Annika Strandhäll som 2025 skrev:

"Det är hög tid att ta nästa steg. Sverige kan inte nöja sig med en halvdan jämställdhet. En individualiserad föräldraförsäkring är avgörande för att nå ett mer jämställt samhälle"

När Strandhäll var socialförsäkringsminister och tillsatte den senaste rödgröna kvoteringsutredning underströk hon att hennes åsikt var att föräldraförsäkringen var för generös:

"Framst tjänstemannakvinnor har i dag möjlighet att kunna dra ut på föräldraförsäkringen nästan hur länge som helst."

VÄNSTERPARTIET (V)

Vänsterpartiet verkar för en full tvångskvotering av föräldraförsäkringen, det vill säga att dagarna ska delas 50/50. Till skillnad från S anser man att detta ska genomföras omgående. Som ett steg på vägen vill man dock se reformer baserade på utredningen *Jämställt föräldraskap*, som föreslår att fler månader viks till respektive förälder och att dagarna reserveras för barnets första levnadsår. Detta framgår på [Vänsterpartiets hemsida](#). Ur Vänsterpartiets familjepolitiska kommittémotion i riksdagen under hösten 2025 framkommer följande:

"Vänsterpartiet anser att det är dags att ta konsekvenserna av dessa erfarenheter på allvar och göra om föräldraförsäkringen så att den delas lika mellan föräldrarna, utan möjlighet att överlåta dagar."

Nooshi Dadgostar har under de senaste åren varit sparsam i att lyfta frågan. Även detta kan antas vara på grund av rädsla för att avskräcka potentiella väljare. Under tiden som vice partiledare uttalade hon sig enligt följande:

"En av de viktigaste orsakerna till denna orättvisa skillnad i livsinkomst är den stora skillnad som finns i män och kvinnors ansvar för barn och hem. Därför vill ha en jämställd föräldraförsäkring. Vi vill att föräldrarna ska dela lika på dagarna i föräldraförsäkringen."

MILJÖPARTIET (MP)

Miljöpartiet förespråkar en [tredelad föräldraförsäkring](#) där en tredjedel öronmärks för vardera vårdnadshavaren och en sista tredjedel är fri för familjen att själv fördela. Det innebär i praktiken av tvångskvoteringen fördubblas jämfört med idag. Höga partiföreträdare så som Janine Alm Ericson och Annika Hirvonen har bland annat lyft frågan i en [riksdagsmotion](#) från hösten 2025. Där framkommer:

"Om vi någon gång inom en överskådlig framtid ska uppnå ett jämställt samhälle behöver fördelningen av föräldraledigheten förändras snabbare. Därför vill Miljöpartiet införa en tredelad föräldraförsäkring med dubbelt så många så kallade "pappamånader" som idag"

I SVT:s valkompass från 2022 fick Amanda Lind svara på påståendet: "Föräldrar ska själva få bestämma hur de fördelar föräldraledigheten." Hon lämnade då följande motivering:

"Det är viktigt att värna varje familjs unika situation, samtidigt som uttaget av föräldraledighet bör gå i mer jämställd riktning. Vi vill inte se en strikt 50-50-fördelning, utan en fördelning av föräldraledigheten där en tredjedel av dagarna viks till vardera föräldern, och där den sista tredjedelen kan användas fritt mellan vårdnadshavarna eller överlåtas till en annan vuxen."

CENTERPARTIET (C)

Centerpartiet förespråkar sedan hösten 2025 en [tredelad föräldraförsäkring](#). Partistyrelsen, det vill säga partiets ledning och näst högst beslutande organ efter partistämman, hade dock som ambition att gå ännu längre. Inför partistämman i november 2025 föreslog man att föräldraförsäkringen skulle delas helt lika. I sin motivering skrev partistyrelsen bland annat att pappors uttag av föräldraförsäkringen ökar alldeles för långsamt och att det "är hög tid för ytterligare politiska åtgärder i form av en individualisering." Partisekreterare Karin Ernlund menade att "det handlar i grund och botten om att skapa ekonomisk jämställdhet mellan kvinnor och män."

[Partistyrelsen underströk också i sin argumentation att de anser att föräldraförsäkringen är för generös och uttaget begränsas mer.](#)

Partistyrelsen ändrade sig dock under stämman när detta visade sig saknas stöd för en fullständig kvotering hos tillräckligt många av ombuden. Historiskt har Centerpartiet stöttat valfrihet för familjer. Den nyantagna hållningen blev istället en tredelad försäkring, en hållning som även [Elisabeth Thand Ringqvist](#) har uttryckt stöd för. Bland övriga i partiet som drev förslaget om en fullständig kvotering fanns kvinno-, ungdoms- respektive studentförbundet. I ett gemensamt uttalande skrev dessa:

["En modern familjepolitik måste utgå från individen. I dag behandlas familjen som ett kollektiv, där ansvar och rättigheter fördelas gemensamt."](#)

TABELL 1 – KVOTERINGSINSTÄLLNINGEN ÅR 2018 VS 2026:

PARTI	INSTÄLLNING 2018	INSTÄLLNING 2026
S	Omgående tredelning med mål om full tvångskvotering	Omgående tredelning med mål om full tvångskvotering
V	Full tvångskvotering	Full tvångskvotering
MP	Tvångskvotering i tre delar	Tvångskvotering i tre delar
C	Dagsläget: 3 månader kvoterat	Tvångskvotering i tre delar
L	Dagsläget: 3 månader kvoterat	Dagsläget: 3 månader kvoterat
M	Dagsläget: 3 månader kvoterat	Dagsläget: 3 månader kvoterat
KD	Avskaffad tvångskvotering	Avskaffad tvångskvotering
SD	Avskaffad tvångskvotering	Avskaffad tvångskvotering

FÄRGFÖRKLARING:

	8 månader - Full tvångskvotering
	5 månader - Tredelning
	3 månader - Gällande regler
	0 månader - Avskaffad tvångskvotering

4. SCENARION OCH EFFEKTER

TREDELAD FÖRÄLDRAFÖRSÄKRING – ETT TROLIGT MINIMUMSCENARIO

Alla partier i det eventuella regeringsunderlaget hos oppositionen förespråkar idag en utökning av den kvoterade föräldraförsäkringen. Med de rödgröna partiernas positioner som underlag kan man därmed förvänta sig att antalet kvoterade månader per förälder åtminstone kommer att öka från dagens 3 månader till 5 vid ett eventuellt maktskifte. Med andra ord innebär detta att sammanlagt 10 av dagens totalt cirka 16 månader av föräldraförsäkringen kommer att örönmärkas och tvångskvoterats. Därtill finns förslag om att kapa det samlade antalet föräldradagar. Detta riskerar att medföra kännbara konsekvenser avseende valfrihet och flexibilitet för landets barnfamiljer. Detta kommer med stor sannolikhet försvåra möjligheterna för många föräldrar att få sina vardagar att gå ihop och göra att fler tvekar inför att skaffa barn.

Bedömningar om framtiden grundas på hur aktörer har agerat historiskt, och därför bör man också särskilt analysera rödgröna regeringars vidtagna åtgärder i det förflutna.

Sedan 1995 har rödgröna regeringar ökat kvoteringen av föräldraförsäkringen varje sammantagen period som man har innehaft makten. Det är därför att betrakta som sannolikt att denna trend även kommer att fortsätta framgent. Utöver att det har införts tre pappamånader har marken därtill redan beretts för vidare åtgärder. I utredningen *Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen* (SOU 2017:101) föreslogs bland annat att antalet reserverade dagar skulle utökas till fem månader per förälder samt att uttaget skulle bli mer koncentrerat genom att föräldrapenningsdagarna främst skulle användas när barnet är litet. Förslaget innebar att antalet dagar som kan sparas efter att barnet fyllt två år skulle begränsas kraftigt men också att ett stort antal av dagarna inte skulle få användas alls när barnen var små. Utredningen ger sammantaget en fingervisning om vilka åtgärder som kan väntas läggas fram på riksdagens bord vid ett maktskifte. Inte minst eftersom utredningen fortsatt lyfts som relevant av rödgröna företrädare.

FULL KVOTERING – ETT INTE OMÖJLIGT VÄRSTA SCENARIO

Ovanstående scenario är vidare att betrakta som ett minimum. Omkring åttio procent av det potentiella parlamentariska regeringsunderlaget, i form av S och V, har mer maximalistiska ambitioner. Dessa partier delar målet om en helt och hållet kvoterad föräldraförsäkring där inga dagar fritt kan fördelas. Vänsterpartiet vill se detta omgående medan Socialdemokraterna ser det som en mer succesiv strävan.

Det parlamentariska läget efter kommande val väntas, oaktat valresultatet, medföra stora utmaningar. Detta väntas i sin tur leda till tuffa kompromisser i förhandlingar som rentav kan resultera i kohandel, det vill säga att man byter reformer med varandra utan att majoritet nödvändigtvis står bakom förslaget. Detta förekom bland annat i samband med Januariavtalet, där exempelvis värnskatten avskaffades efter krav från L trots att detta saknade stöd i majoritet av det parlamentariska underlaget.

Det är värt att notera hur svårt det är för de rödgröna att lämna besked om hur Sverige ska styras. Ett avgörande hinder är att Vänsterpartiet kräver regeringsposter – något som Centerpartiet motsätter sig. Precis som vid instiftandet av Januariavtalet finns därför skäl att tro att Socialdemokraterna kommer försöka överkompensera en part (Vänsterpartiet) för att få ihop en koalition.

Vad finns det då för garantier för att en fullständig individualisering av föräldraförsäkringen inte blir det övriga rödgröna ger till Vänsterpartiet? Om Centerpartiets partiledning egentligen – som de visade inför sin stämma – vill se en fullständig individualisering är det inte osannolikt att de gladligen skulle ge en sådan vinst till Vänsterpartiet.

Det enda dock i dagsläget kan fastställa är att samtliga rödgröna partier delar positionen om att öka kvoteringen av föräldraförsäkringen till 10 månader, liksom att den övervägande delen av detta underlag har som ambition att fullständigt kvotera den. Risken för en omfattande kvoteringsreform – en *kvoteringssmocka* – framträder därmed som uppenbar.

5. BAKGRUND

FÖR KVINNOR

Ökad tvångskvotering kommer att leda till att fler kvinnor istället för att ta ut betald föräldraledighet kommer ta ut obetald föräldraledighet. Redan idag tar kvinnor i genomsnitt ut 15 föräldraledighetsmånader – men endast nio med föräldrapenning.

Inspektionen för socialförsäkringar (ISF) analyserade i en rapport från 2024 konsekvenserna av införandet av en tredje pappamånad. Här framkommer bland annat att uttaget av föräldradagar förvisso har blivit något mer jämställt, men att detta främst kan förklaras utifrån att mammor har minskat sin ledighet samtidigt som pappor inte har ökat sin i samma utsträckning.

”Den tredje reserverade månaden har bidragit till att föräldrapar fördelar föräldraledigheten något mer jämställt mellan sig. Det har i sin tur bidragit till att det genomsnittliga gapet mellan hur mycket total föräldraledighet mammor respektive pappor använder har minskat. Men det beror framför allt på att mammor i genomsnitt har minskat sin totala föräldraledighet med mer än dubbelt så många dagar som papporna har ökat sin ledighet.
- [Har omsorgen om barnen blivit mer jämställd? En analys av tredje reserverade månadens effekt på föräldrars fördelning av föräldraledighet och vab \(ISF\)](#)

Konsekvenserna blev, med andra ord, att statistiken kring jämställdhet och uttag av föräldraförsäkringen kunde uppvisa bättre siffror som en effekt av att föräldrarna på totalen var lediga mindre.

[Enligt Catharina Bäck](#), socialförsäkringsexpert på Svenskt Näringsliv, har den obetalda ledigheten för kvinnor också ökat över tid i takt med att antalet pappamånader ökat. Kvinnor får därigenom en än sämre livsinkomst och småbarnsfamiljer en mer pressad ekonomi som följd av tvångskvoteringen.

Detta visar att en stor andel kvinnor vill vara hemma mellan ett år och ett och ett halvt år med sitt nyfödda barn och när föräldraförsäkringen blir mindre generös löser man detta genom att öka den obetalda tjänstledigheten.

En sannolik effekt av ytterligare kvotering blir därför att de föräldrar – främst kvinnor – som fortsatt önskar vara hemma med sitt barn i minst ett år blir de stora ekonomiska förlorarna.

För att i denna rapport kunna prognostisera effekterna av de rödgrönas kommande kvoteringsmocka på föräldralediga kvinnors ekonomi har vi utgått från SOU 2017:101. Denna utredning tillsattes av ett socialdemokratiskt statsråd och har lyfts fram som ett gott exempel på något att ta vidare av både [Vänsterpartiet](#) och [Miljöpartiet](#) under denna eller föregående mandatperiod.

För att illustrera effekterna har vi tittat på ett vanligt scenario för hur föräldrar lägger upp sin ledighet. Det gäller för när en förälder vill vara hemma med sitt barn fram tills ettårsdagen – dvs till den tid då barnet kan börja förskolan. Vi har utgått från att föräldern har en månadslön motsvarande medianen på 37 100 kr.

En sådan familj skulle med de rödgrönas förslag förlora närmare 4 360 kr i föräldrapenning varje månad. Det är en inkomstsänkning med 15% jämfört med idag.

	GÄLLANDE REGLER	MED KVOTERINGSKNOCK	SKILLNAD
HEMMA ETT ÅR			
FP (sjukpenningnivå)	304 617 kr	264 002 kr	-40 615 kr
FP (lägstanivå)	11 700 kr	0 kr	-11 700 kr

	GÄLLANDE REGLER	MED KVOTERINGSKNOCK	SKILLNAD
Samlad förlust av föräldrapenning			-52 315 kr
Per månad			-4 360 kr

Den minskade flexibilitet som de rödgröna föreslår kan också bidra till svårigheter att nå de [svenska riktlinjer](#) som rekommenderar hel- och delamning under ett barns första 12 månader. För familjer som inte har en ekonomi som är så stark att man kan dryga ut sina föräldradagar med obetald föräldraledighet kommer rekommendationerna i praktiken bli svåra att uppfylla.

FÖR FÖRETAGARE

Bland den stora gruppen småbarnsföräldrar finns det vissa undergrupper som väntas drabbas särskilt hårt av ökad tvångskvotering. En av dessa är gruppen företagare, vilket berör omkring en [halv miljon människor i Sverige](#). [Svenskt näringsliv](#) menar att en kraftigt ökad kvotering av dagarna kommer att slå hårt mot företagare och försvåra snarare än att underlätta föräldrarnas möjligheter att förena arbetsliv med familjeliv. Är man exempelvis en hantverkare som driver enskild firma eller handelsbolag kan det redan idag vara mycket svårt i praktiken att ta ut 3 månader, vilket gör risken stor för att månaderna faller bort. Att effekten blir den samma när kvoteringen ökar till ca 5 månader förefaller uppenbart.

FÖR ENSAMSTÅENDE UTAN ENSAM VÅRDNAD

En grupp som sällan hamnar i fokus är föräldrar som i praktiken är ensamstående då en av föräldrarna är frånvarande, men som av juridiska skäl ändå har kvar gemensam vårdnad av barnet. I dessa fall kan dagarna således inte överlåtas från den frånvarande föräldern vilket innebär att pappamånaderna "brinner inne." Så är det redan idag, gällande de redan tre tvångskvoterade månaderna. Med en tredelning av föräldraförsäkringen kommer i dessa situationer leda till att ca 5 månader av föräldraförsäkringen inte kommer att kunna användas, och barnen också få så många färre månader tillsammans med en förälder.

FLER SJUKSKRIVNINGAR OCH ÖKAT TRYCK PÅ FÖRSKOLAN

Sjukskrivningarna, som kompensation för en förkortad föräldraledighet i en utmanande familjesituation, kommer troligtvis att öka. Detta tär såväl på samhällets sociala som ekonomiska resurser.

Tvångskvoterad föräldrapenning kommer sannolikt också leda till att färre dagar tas ut och att trycket ökar på förskolorna. Antalet barn som ska börja på ettårsdagen kommer sannolikt att öka och det kommer uppstå press på att förskolor ska ta emot så små barn om 8,5 månaders bebisar – alltså då man når taket för antalet dagar som en förälder kan ta ut.

Vi kommer därför sannolikt få se ökade kostnader för kommunernas för utökad förskoleverksamhet i riktigt tidig ålder.

DEMOGRAFI

Sverige står inför omfattande demografiska utmaningar utifrån ett kraftigt minskat barnafödande, och undanröjandet av hinder för familjebildning har blivit en politisk prioritering. För att fler ska kunna bilda familj krävs förbättrade förutsättningar för småbarnsfamiljer att få livet att gå ihop, samtidigt som begränsningar för vardagspusslet minimeras. En förkortning och kvotering av föräldraförsäkring medför risker för att många potentiella föräldrar kommer att skjuta upp eller rentav helt avstå från att skaffa barn vilket, givetvis, medför än mer förvärrad demografisk situation. Detta eftersom man inte kan få ihop sitt ekonomiska eller vardagliga pussel om föräldraförsäkringen kvoterar.

FÖR LEGITIMITETEN I SOCIALFÖRSÄKRINGSSYSTEMET

Tidigare [undersökningar](#) har visat att omkring 7 av 10 svenskar säger nej till kvotering i föräldraförsäkringen överhuvudtaget. Ett maktskifte som av allt att döma skulle medföra en utökad kvotering kommer innebära förändringar som få småbarnsföräldrar kommer att vara förberedda på. Till skillnad från vid många andra reformer, som i grunden bygger på folklig legitimitet förankrad genom såväl val som undersökningar, skulle denna reform införas utan att samla stöd från en majoritet av svenska folket. Detta kan antas vara allvarligt, inte bara utifrån de stora vardagskonsekvenserna som en reform väntas innebära, utan också utifrån ett legitimitetsperspektiv.

6. KRISTDEMOKRATERNAS ALTERNATIV

NEJ TILL SOCIAL INGENJÖRSKONST

Konstruktionen med kvotering är i grunden ett politiskt verktyg för att styra föräldrarna att göra val i enlighet med politiska idéer om jämställdhet. Detta tankegods utgår i grunden från en ideologisk och filosofisk tradition där målen helgar medlen. Målet är jämställdhet, och människan är medlet. Dagens familjer både kan och vill göra sina egna val utifrån vad som passar dem bäst. Partierna på vänsterkanten fortsätter dock att välja ytterligare kvotering av föräldraförsäkringen som den främsta lösningen på jämställdhetsfrågan.

FAMILJEPOLITIKENS SYFTE

Familjepolitiken ska i grunden möjliggöra för föräldrar att tillbringa mer tid med sina barn. Forskning visar att en god kontakt mellan barn och föräldrar, under framför allt de första tre åren i ett barns liv, är det som är allra viktigast. Det är av stor betydelse för hur ett barns känsla av trygghet och säkerhet utvecklas och hur man senare i livet klarar av att knyta an till andra i sin omgivning. Trots att mer tid med barnen också kan betyda utmaningar för samhället i stort; att exempelvis hitta rätt kompetens i olika typer av verksamhet, vill KD prioritera barnens behov framför andra.

MÄNNISKAN FÖRE SYSTEMET

Kristdemokraternas ideologiska ambition är sätta människan före systemet. Det viktiga är vad som är bäst för den enskilda människan och dennes familj, inte vad som gör jämställdhetsstatistiken bättre på ett papper. KD säger därför skarpt nej till all kvotering av föräldraförsäkringen. Detta utgår från en ambition om att stå på folkets och vanliga barnfamiljers sida.

Kristdemokraterna vill tvärtom göra föräldraförsäkringen såväl längre som mer flexibel. Kristdemokraterna menar att fokus behöver vara på att ge föräldrarna förutsättningar att ge sina barn bästa möjliga omvårdnad och uppväxt, vilket också är själva syftet med föräldraförsäkringen. KD:s fokus utgår från att undanröja hinder och skapa förutsättningar för båda vårdnadshavarna att utöva sitt föräldraskap och göra informerade val i uttaget av föräldrapenning.

Stelbent fokus på utfallet - det vill säga hur många dagar som tas ut av män respektive kvinnor - missar målet och bortser från att familjers förutsättningar, sammansättningar och behov ser olika ut. Kristdemokraterna vill därför ta bort kvoteringen ur föräldraförsäkringen och låta vårdnadshavarna använda dagarna på det sätt som passar just dem.

VAD VI GJORT DENNA MANDATPERIOD

Kristdemokraterna anser alltså att det är människan och familjen, inte staten, Magdalena Andersson eller hennes rödgröna lag, som vet bäst hur man ska leva sina egna liv. Detta har också präglat Kristdemokraternas ambitioner i regeringsställning. KD har blandat dubblerat antalet dubbeldagar, det vill säga den tid som båda föräldrarna kan vara hemma med sina barn, i syfte att det ska finnas mer tid tillsammans som familj. Mer flexibilitet i föräldrapenningen har också uppnåtts genom att utöka möjligheterna till att överlåta föräldrapenningdagar till närstående. Detta ger familjer fler valmöjligheter i planeringen av vardagspusslet, t.ex. genom att kunna överlåta dagar till farmor eller morbror. Stödet till barnfamiljer med låga inkomster har stärkts genom höjningar i bostadsbidraget. En nationell satsning på

barn- och ungdomspsykiatri (BUP) om 1 miljard har lanserats med syfte att förbättra tillgängligheten och korta väntetiderna för barn och unga. Föräldrastödet har stärkts i hela landet genom att kommunerna har fått ett tydligare uppdrag att erbjuda föräldrastöd som en del av arbetet med att främja goda uppväxtvillkor och tidiga insatser.

HUR KRISTDEMOKRATERNA VILL UTVECKLA FAMILJEPOLITIKEN FRAMÅT

Kristdemokraterna vill göra föräldraförsäkringen mer flexibel och familjeanpassad. En central förändring är att avskaffa tvångskvoteringen så att föräldrarna själva får bestämma hur dagarna fördelas dem emellan. Samtidigt vill vi förlänga föräldraförsäkringen och med ytterligare 30 dagar.

Flexibiliteten i hur föräldradagarna tas ut ska också öka. Föräldrar ska kunna välja att ta ut ersättningen på exempelvis 25 eller 50 procent och på så sätt sprida ut den ekonomiska ersättningen över en längre period. Rätten att vara föräldraledig på heltid från arbetet förlängs till dess att barnet fyller tre år, och SGI-skyddet utökas till tre år oavsett hur föräldrapenningen tas ut. Begränsningen av antalet dubbeldagar – då båda föräldrarna är lediga samtidigt – tas helt bort.

Parallellt vill vi genomföra omfattande ekonomiska förbättringar av framförallt kvinnors pensioner. Vi föreslår att barnrättsåren i pensionssystemet utökas från fyra till fem år, vilket innebär att föräldrar som väljer att vara hemma längre eller arbeta deltid ändå behåller sin pensionsrätt. Dessutom vill vi införa automatisk delad premiepension för makar med gemensamma barn upp till tolv års ålder, för att motverka de pensionsfällor som ojämnt uttag av föräldraledighet kan skapa.

Kristdemokraterna vill även stärka föräldrars rättigheter gentemot arbetsgivare. Alla vårdnadshavare med barn under 18 år ges rätt till fem dagars obetald tjänstledighet per år och Diskrimineringsombudsmannen ges ett informationsuppdrag riktat till arbetsgivare om föräldraledigas rätt till lönerevision.

Om man vill komma åt problem med en ojämsställd arbetsmarknad, är det i första hand arbetsmarknadens aktörer som förfogar över effektiva verktyg att åstadkomma en familjevänlig arbetsmarknad, exempelvis: Arbetsgivare som arbetar medvetet med sina rekryteringsprocesser för att inkludera småbarnsföräldrar; flexibla arbetstider och möjligheter att kombinera arbete och familjeliv; kompensation för lönebortfall under föräldraledigheten för dem som tjänar över taket i föräldraförsäkringen och arbetsgivare som inför så kallade "keep-in-touch-program" för föräldralediga.

Därför måste arbetsmarknadens parter få möjlighet att tillsammans definiera problem och hitta lösningar för att åstadkomma en större jämställdhet, genom överenskommelser i kollektivavtal som är anpassade till specifika branscher eller företag.